

Еко Журнал

"Змінювати, щоб жити"

АКЦЕНТ

ЛЮТИЙ 2026

№04 (86)

**ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ВИДАННЯ РОЗПОВСЮДЖУЄТЬСЯ В ДРУКОВАНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЗАСОБАМИ ЕЛЕКТРОННОГО ЗВ'ЯЗКУ
В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ**

Інформування населення про оцінку впливу на довкілля, в тому числі в транскордонному контексті, спрямованої на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Зміст

- 1** Кліматична нерівність: рівень достатку і здоров'я впливає на стійкість до спеки
- 2** ЄС першим у світі визначив добровільні правила для стартапів із видалення CO₂
- 3** Як зменшити вплив на довкілля: поради експертів
- 4** **ОГОЛОШЕННЯ** про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля
- 5** Як зменшити вплив на довкілля: поради експертів
- 6** Тепло з глибин Землі: чому геотермальна енергія може витіснити викопне паливо

Засновник та Видавець
Товариство з обмеженою
відповідальністю
«ГЕОАКЦЕНТ»

Головний редактор
Глушаниця Максим Володимирович

Відповідальний за випуск
Глушаниця Максим Володимирович

**Видання виходить кожен місяць
за наявності матеріалів**

Адреса редакції:
Україна, 01033, м. Київ,
вул. Жилинська, буд. 59, оф. 159;
тел.: +380734710037;
geo.accent.tov@gmail.com

**Свідоцтво про реєстрацію
засобу масової інформації**
КВ 25247-15187Р від 7.09.2022 р.

**Журнал не завжди поділяє позицію
авторів публікації**

**Видання розповсюджуються
безкоштовно**

**За достовірність інформації несуть
відповідальність автори публікації
та рекламодавці**

Віддруковано
ФОП Щуренко Валерія Миколаївна

Наклад 3000 прим.

Замовлення № 6/1

Дата виходу в світ
6 Лютого 2026 року

Кліматична нерівність: рівень достатку і здоров'я впливає на стійкість до спеки

Ефективні системи охолодження не можуть собі дозволити 38% опитаних

Фінансова нерівність безпосередньо впливає на можливість адаптуватися до кліматичних змін на побутовому рівні. Як виявилось, двом третинам жителів ЄС не по кишені забезпечити для себе прохолодні умови у літній сезон, який із кожним роком стає все більш спекотним і тривалим.

Про це свідчать дані опитування, про яке написало видання Politico.

Поки Єврокомісія розробляє свій план підвищення стійкості в умовах кліматичних змін, Європейське агентство з охорони навколишнього середовища і Європейський фонд покращення умов життя і праці провели дослідження. Вони опитали 27 тис. жителів ЄС, щоб дізнатися, як кожен особисто переживає глобальне потепління та чи готовий до його наслідків.

Бідним і хворим спекотніше

Звіт за результатами дослідження свідчить про те, що глобальне потепління має непропорційний вплив залежно від наявності ресурсів для адаптації.

Понад 50% опитаних повідомили про встановлення роletних систем або теплоізоляції у своїх помешканнях. Понад 30% респондентів придбали кондиціонери або вентилятори. Залежно від рівня достатку цей відсоток різниться: серед заможних це зробили майже 40% опитаних, серед людей із нижчим доходом – приблизно 20%.

Разючий розрив і між домовласниками й орендарями, які становлять майже третину населення ЄС. Не можуть дозволити собі охолодження житла 29% власників нерухомості і понад 50% орендарів.

Погане здоров'я також знижує стійкість до потепління. Серед опитаних, які вказали на низький рівень здоров'я, більше 50% не можуть дозволити собі охолодження осель. Серед тих, хто назвав своє здоров'я хорошим, цей показник становить трохи більше 25%.

Територіальні відмінності

Майже половина опитаних заявили, що страждали від спеки вдома. Перегрівання на вулиці відчували понад 60% людей.

Проте глобальне потепління по-різному вплинуло на життя європейців півночі та півдня. Можна порівняти відхилення по лісовим пожежам, масштаб яких значно зріс через зміни клімату. У середньому по Європі від них постраждали 8% людей, а от у Греції про такий вплив заявили 41% опитаних.

У країнах європейського півдня тривога щодо екстремальних погодних наслідків потепління вдвічі вища. Там бояться посилення спеки, повеней і пожеж.

У центрі ж виявилось найбільше домогосподарств, яким складно охолоджувати свої будинки, – 46%. На півночі цей показник становить 30%, на півдні – 37%.

Результати опитування засвідчили й те, що європейці загалом недостатньо готові до екстремальних погодних умов. Менше 50% респондентів застрахували житло на випадок погодних лих, а аварійний набір речей удома має лише 13,5% опитаних.

Джерело: Politico

ЄС першим у світі визначив добровільні правила для стартапів із видалення CO2

Вже навесні кліматичні стартапи зможуть подати заявки на офіційну сертифікацію

У ЄС створили чіткі правила для сертифікації кліматичних інновацій, які спрямовані на видалення та утримання CO2. Єврокомісія оголосила про затвердження першого пакету методологій у межах Регламенту про видалення вуглецю та вуглецеве фермерство (CRCF).

У Єврокомісії переконані, що юридично обґрунтовані та добровільні принципи реєстрації інновацій допоможуть сформувати новий ринок екологічних стартапів та підтримати розвиток біоекономіки в ЄС.

Методологія охоплює три ключові типи кліматичних інновацій:

- пряме уловлювання CO2 з повітря з подальшим зберіганням (DACCS);
- уловлювання біогенних викидів з подальшим зберіганням (BioCCS);
- видалення вуглецю за допомогою біовугілля (BCR).

"Європейський Союз вживає рішучих заходів, щоб очолити глобальні зусилля щодо видалення вуглецю. Встановлюючи чіткі, надійні добровільні стандарти, ми не лише сприяємо відповідальним діям у сфері клімату в Європі, але й встановлюємо глобальний орієнтир для наслідування іншими", – наголосив Єврокомісар з питань клімату Вопке Гукстра.

Зелене світло для практичної реалізації

Узгодження правил та рамкової системи сертифікації – важливий крок до практичного втілення. Вони створюють нормативну базу для наступного етапу – отримання сертифікації ЄС проєктами видалення вуглецю. Ініціативи, які використовують DACCS, BioCCS і біовугілля, вже найближчими місяцями зможуть отримати офіційне визнання.

Ухвалені методології закріплюють важливі нюанси – від термінології до відповідальності. Зокрема, правила визначають, що саме вважається однією тонною видаленого CO₂, як забезпечувати сталість результатів, як розраховувати ризики від реалізації проєкту.

Що далі?

Регламент ще мають перевірити Європарламент та Рада ЄС. Якщо не буде заперечень, на початку квітня методології опублікують в Офіційному журналі ЄС, а чинності вони набудуть за 20 днів.

Єврокомісія зараз допрацьовує ще низку методологічних рекомендацій для сертифікації екологічних проєктів. Серед них:

- Безвуглецеве фермерство. Рамка для проєктів видалення вуглецю через чисте сільське господарство, заліснення та зволоження торфовищ допоможе аграріям отримувати додаткові доходи;

- Біоосновні будматеріали. Проєкти цієї групи спрямовані на технології утримання вуглецю у будівництві. Єврокомісія розраховує, що це стимулюватиме впровадження циркулярних принципів у будівельній галузі.

Джерело: ЕкоПолітика

Додаток 3

до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля

Дата:

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля автоматично генерується програмними засобами ведення Реєстру, не зазначається суб'єктом господарювання)

Реєстраційний номер 15114

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

ОГОЛОШЕННЯ

про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля
Повідомляємо про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, зазначеної у пункті 1 цього оголошення, з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

1. Планована діяльність

Проведення суцільних санітарних рубок на території лісового фонду Державного підприємства «Черкаське військове лісництво», на підставі спеціального дозволу лісоторубного квитка, з подальшим лісовідновленням на місцях зрубів. Планована діяльність здійснюється на території лісового фонду Державного підприємства «Черкаське військове лісництво», в межах Черкаського адміністративного району Черкаської області. Площа Державного підприємства «Черкаське військове лісництво» складає 4 892,7 га. Проведення суцільних санітарних рубок у відповідності до Акту обстеження насаджень, що потребують суцільної санітарної рубки по ДП «Черкаське військове лісництво» від 22.10.2025 р. на площі 27,6 га Контактний номер телефону ДП «Черкаське військове лісництво» – 067-470-35-40.

(загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності

(потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо), місце провадження планованої діяльності)

2. Суб'єкт господарювання

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ЧЕРКАСЬКЕ ВІЙСЬКОВЕ ЛІСНИЦТВО" 07676212

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті)

Україна, 20700, Черкаська обл., місто Сміла, АБО-НЕНТСЬКА СКРИНЬКА 51

місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

3. Уповноважений орган, який забезпечує прове-

дення громадського обговорення

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035
OVD@mepr.gov.ua (044) 206-31-40

Головний спеціаліст відділу інтеграції екологічних оцінок у галузеві політики Департаменту екологічної оцінки – Романенко Юлія Сергіївна

(найменування уповноваженого органу, місцезнаходження, номер телефону та контактна особа)

4. Процедура прийняття рішення про провадження планованої діяльності та орган, який розглядатиме результати оцінки впливу на довкілля

Висновок з оцінки впливу на довкілля, Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»

(вид рішення про провадження планованої діяльності, орган, уповноважений його видавати нормативний документ, що передбачає його видачу)

5. Строки, тривалість та порядок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, включаючи інформацію про час і місце усіх запланованих громадських слухань

Тривалість громадського обговорення становить 25 робочих днів з моменту офіційного опублікування цього оголошення (зазначається у назві оголошення) та надання громадськості доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації, визначеної суб'єктом господарювання, що передається для видачі висновку з оцінки впливу на довкілля.

Протягом усього строку громадського обговорення громадськість має право подавати будь-які зауваження або пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронному вигляді) та усно під час гро-

мадських слухань із внесенням до протоколу громадських слухань. Пропозиції, надані після встановленого строку, не розглядаються.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення

Громадські слухання відбудуться

1 Дата та час: 06.03.2026 10-00;

1 Л і н к : <https://mineconomyofukraine.webex.com/mineconomyofukraine-ru/j.php?MTID=m22fe377a46855dc919e66b6a9d9446ed>

Номер наради: 2791 737 4820

Пароль:q65Kk4EYJn8;

(зазначити дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

6. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, що забезпечує доступ до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої доступної інформації щодо планованої діяльності

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035

OVD@merg.gov.ua (044) 206-31-40

Головний спеціаліст відділу інтеграції екологічних оцінок у галузеві політики Департаменту екологічної оцінки – Романенко Юлія Сергіївна

(зазначити найменування органу, місцезнаходження, номер телефону та контактну особу)

7. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, до якого надаються зауваження і пропозиції, та строки надання зауважень і пропозицій

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035

OVD@merg.gov.ua (044) 206-31-40

Головний спеціаліст відділу інтеграції екологічних оцінок у галузеві політики Департаменту екологічної оцінки – Романенко Юлія Сергіївна

(зазначити найменування органу, поштову та електронну адресу, номер телефону та контактну особу)

Зауваження і пропозиції приймаються протягом усього строку громадського обговорення, зазначеного в абзаці другого пункту 5 цього оголошення.

8. Наявна екологічна інформація щодо планованої діяльності

Звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності на **341** аркушах.

відсутня

(зазначити усі інші матеріали, надані на розгляд громадськості)

відсутня

(зазначити іншу екологічну інформацію, що стосується планованої діяльності)

9. Місце (місця) розміщення звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації (відмінне від приміщення, зазначеного у пункті 6 цього оголошення), а також час, з якого громадськість може ознайомитися з ними

1. Руськополянська сільська територіальна громада,

19602, Черкаська обл., Черкаський район, село Руська Поляна, вул. Шевченка, буд. 67.

Контактна особа: Голова – Гриценко Олег Григорович, тел.: (0472) 30-33-09.

2. Звіт занесено до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля. Громадськість може ознайомитися із Звітом з **05.02.2026**

протягом робочого часу.

(найменування підприємства, установи, організації, місцезнаходження, дата, з якої громадськість може ознайомитися з документами, контактна особа)

{Додаток 3 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 824 від 14.09.2020, № 967 від 08.09.2023}

Тепло з глибин Землі: чому геотермальна енергія може витіснити випокпне паливо

Робота електростанції на геотермальних водах не залежить від погодних умов, а також є більш вигідною за використання випокпної сировини

Глобальний перехід до "чистої" енергії може прискорити тепло з глибин планети. Технологія вдосконалених геотермальних систем (EGS) дозволяє "добувати" геотермальну енергію майже в будь-які точці світу. Це незалежне від погоди джерело енергії є безперебійним, що робить його конкурентом для ядерної та вугільної енергетики.

Дослідження науковців зі Стенфордського університету показало, що вдосконалена геотермальна технологія може дати людству чисту й недорогу енергію, витіснивши випокпне паливо.

"EGS – це перспективна чиста, відновлювана технологія, яка працює разом з вітровою, сонячною, гідроенергетикою та системами накопичення енергії. Вона може допомогти забезпечити світ енергією для всіх потреб, тим самим підтримуючи енергетичну безпеку. Водночас вона усуває фактори забруднення повітря та глобальне потепління, пов'язані з енергетикою", – сказав провідний автор дослідження Марк Джейкобсон.

Не лише там, де є гейзери

Геотермальна енергетика тривалий час сприймалась як щось ексклюзивне й доступне лише у регіонах з високою активністю вулканів. До прикладу, у Новій Зеландії та Ісландії не потрібно бурити занадто глибоко, щоб отримувати теплову енергію з Землі.

Однак технологія EGS робить цю опцію доступною у різних точках світу. Для цього достатньо пробурити свердловини завглибшки 3 – 8 км, залежно від місцевої будови кори.

Як це працює?

У отвір в породі заливають воду. У глибині вона нагріватиметься та повертатиметься на поверхню. Ця циркуляція може забезпечити цілодобове виготовлення енергії, яке не залежить від пори року та погоди.

За твердженням вчених, станцію для генерації геотермальної енергії у теорії можна встановити у будь-якій точці планети.

Чому це вигідно?

Дослідники порахували, наскільки вигідним є впровадження ESG-технології. За умови, що EGS покривала лише 10% потреби в електриці, необхідність у наземній вітроенергетиці скоротилася на 15%, у сонячній генерації – на 12%, а в системах акумуляторного зберігання енергії – на 28%.

Геотермальні установки займають менше площі, ніж звичні ВЕС та СЕС. Потреби в землі впали з 0,57% до 0,48% сукупної території суші, що може мати вирішальне значення для густонаселених країн.

Інший фактор – економічний. Геотермальна енергія скорочує витрати на 60% порівняно із використанням викопного палива. Якщо додатково врахувати шкоду для громадського здоров'я та клімату, яке чинять "традиційні" нафта й вугілля, економія складе 90%.

Використання технології EGS не призводить до здорожчання енергії – вплив на загальні витрати енергосистеми виявився мінімальним.

Геотермальна енергія є безперебійним джерелом генерації, на відміну від вітру та сонця. Саме тому EGS можна використовувати для стабілізації системи замість вугільної чи атомної енергетики, які зараз виконують цю роль.

Проте майбутнє технології поки не-визначене, оскільки немає остаточного розуміння вартості спорудження EGS-у-становок. Проте будівництво першої електростанції в США на геотермальній енергії схвалили ще в жовтні 2024 року. Установку, здатну генерувати 2 ГВт енергії, збудують в Юті.

"Завдяки покращенню швидкості буріння свердловин EGS, витрати на EGS швидко знижуються. Це дозволяє швидко завершувати проекти EGS, на відміну від ядерної енергетики, яка вимагає від 12 до 23 років від планування до початку експлуатації. Крім того, на відміну від ядерної енергетики, EGS не має ризику витоків радіоактивних відходів зі сховищ або раку легенів під час підземного видобутку урану", – додав професор Джейкобсон.

Джерело: woods.stanford.edu

